

Приватний вищий навчальний заклад
«Буковинський університет»
Юридичний факультет

Кафедра фундаментальних юридичних дисциплін

СХВАЛЕНО
на засіданні науково-методичної
ради факультету
протокол № 1 від 27 серпня 2025 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан юридичного факультету
_____ / Стелла КЕЛЬБЯ/
«__» _____ 2025 р.

СИЛАБУС
обов'язкової навчальної дисципліни

«Правознавство»

**Освітньо-професійна
програма:**

Комп'ютерні науки

Спеціальність:

Комп'ютерні науки

Галузь знань:

Інформаційні технології

Рівень вищої освіти:

перший (бакалаврський)

Факультет:

Інформаційних технологій та економіки

Мова навчання:

українська

Розробник:

Полонка Іванна Анатоліївна – кандидат юридичних наук,
доцент

Профайл викладача:

<https://bukuniver.edu.ua/university/faculties-and-departments/faculty-of-law/department-of-fundamental-legal-disciplines/#>

E-mail:

ivanka.polonka@gmail.com

Консультації:

четвер з 10.00 до 16.00.

1. Анотація (призначення навчальної дисципліни)

Освітній компонент «Правознавство» є обов'язковою складовою навчального плану підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань «Інформаційні технології», спеціальності «Комп'ютерні науки». Дисципліна побудована відповідно до вимог Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ECTS) і передбачає 3 кредити. Форма підсумкового контролю – залік.

Складний і динамічний процес державотворення в Україні поставив перед системою освіти завдання формування у молодого покоління високого рівня правової культури та правосвідомості. Конституція України у ст. 1 визначає державу правовою, демократичною та соціальною, що зумовлює необхідність дотримання принципів верховенства права, рівності громадян перед законом та взаємної відповідальності держави і особи. Реалізація цих засад неможлива без ґрунтовного розуміння механізмів функціонування правової системи. Ефективний розвиток держави залежить від активної, усвідомленої і правомірної участі громадян у суспільному житті, яка передбачає знання конституційних основ, структури органів влади, судової системи та ключових галузей права – цивільного, сімейного, трудового, адміністративного, кримінального та міжнародного. Водночас сучасні умови зростання ролі інформації, цифрових комунікацій та електронних сервісів актуалізують і сферу інформаційного права, що охоплює питання захисту інформації, доступу до публічних даних, відповідальності за інформаційні правопорушення та визначення правового статусу учасників інформаційних відносин. Сукупність цих знань є важливою передумовою формування правомірної поведінки громадян і їхньої здатності діяти відповідально у складних умовах сучасного суспільства.

Саме тому вивчення дисципліни «Правознавство» відіграє ключову роль у підготовці здобувачів освіти, сприяючи їх становленню як компетентних і відповідальних громадян, здатних орієнтуватися у чинному законодавстві, застосовувати правові норми на практиці, захищати свої права та дотримуватися вимог права в усіх сферах суспільного життя.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Предметом вивчення курсу «Правознавство» є загальні закономірності виникнення, розвитку та функціонування держави і права, а також система базових понять юриспруденції, що охоплює основи конституційного ладу, правової системи та ключових галузей національного права.

Мета дисципліни: засвоєння студентами фундаментальних положень національного права України, розуміння змісту Конституції та чинного законодавства, закономірностей формування правової держави, а також розвиток правової свідомості й правової культури. Важливим складником є формування вмінь тлумачити й застосовувати нормативно-правові акти у практичній діяльності, здійснювати правову оцінку фактів та впевнено орієнтуватися в сучасному правовому полі.

Завдання дисципліни:

- опанування комплексу теоретичних положень, правових інститутів і державних та громадських структур;
- розкриття змісту основних нормативно-правових актів України;
- набуття навичок роботи з нормативним матеріалом і застосування правових норм на практиці;
- формування умінь аналізувати правові ситуації та приймати обґрунтовані правові рішення.

Після опанування дисципліни «Правознавство» студенти повинні:

Знати:

- основоположні категорії та принципи теорії держави і права;
- базові положення конституційного, цивільного, сімейного, трудового, адміністративного, кримінального та інформаційного права;
- структуру органів державної влади та засади їхньої діяльності;
- основи міжнародного права, його принципи, джерела та співвідношення з законодавством України.

Вміти:

- орієнтуватися у чинному законодавстві України та знаходити необхідні правові положення;
- грамотно застосовувати правові норми у практичних ситуаціях;
- здійснювати юридичний аналіз і тлумачення фактів;
- давати правову характеристику подіям і правовідносинам;
- застосовувати міжнародно-правові норми та визначати їх взаємодію з національним законодавством України;
- користуватися нормативно-правовими актами України та міжнародними документами для вирішення типових життєвих і професійних ситуацій.

3. Пререквізити

Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з шкільного курсу історії та культури України; української мови та інших дисциплін, які формують загальні та фахові компетентності.

4. Компетентності та результати навчання

Під час вивчення дисципліни, відповідно до освітньо-професійної програми, формуються компетентності:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі комп'ютерних наук або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів інформаційних технологій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК10. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК13. Здатність діяти на основі етичних міркувань.

ЗК14. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК16. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

Програмні результати навчання

РН11. Володіти навичками управління життєвим циклом програмного забезпечення, продуктів і сервісів інформаційних технологій відповідно до вимог і обмежень замовника, вміти розробляти проектну документацію (техніко-економічне обґрунтування, технічне завдання, бізнес-план, угоду, договір, контракт).

РН15. Розуміти концепцію інформаційної безпеки, принципи безпечного проектування програмного забезпечення, забезпечувати безпеку комп'ютерних мереж в умовах неповноти та невизначеності вихідних даних.

РН17. Знати основи запобігання корупції, суспільної та академічної доброчесності на рівні, необхідному для формування нетерпимості до корупції та проявів недоброчесної поведінки серед здобувачів освіти та вміти застосовувати їх в професійній діяльності.

РН19. Усвідомлювати роль і розвиток комп'ютерних наук у суспільстві, дотримуватися професійних, моральних, наукових і культурних цінностей, принципів здорового способу життя та відповідально реалізовувати свої права й обов'язки відповідно до цінностей демократичного суспільства й верховенства права в Україні.

5. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Держава: поняття та ознаки

Тема 2. Право та правова система

Тема 3. Конституційне право України

Тема 4. Судова система і правоохоронні органи

Тема 5. Трудове право України

Змістовий модуль 2.

Тема 6. Цивільне та сімейне право

Тема 7. Інформаційне право

Тема 8. Адміністративне право

Тема 9. Кримінальне право

Тема 10. Міжнародне право

6. Система контролю та оцінювання.

Методи навчання:

- вербальні методи (лекція, диспут, пояснення, розповідь);
- практичні методи (практичні роботи);
- наочні методи (демонстрація, ілюстрація);
- робота з інформаційними ресурсами: з навчально-методичною, науковою, нормативною літературою та інтернет-ресурсами;

- самостійна робота над індивідуальним завданням або за програмою навчальної дисципліни;
- дистанційне навчання з використанням відповідних онлайн-платформ;
- метод мозкового штурму.

Форми та методи оцінювання:

- усне опитування;
- письмове опитування;
- тестування;
- презентація результатів виконаних завдань;
- розв'язування практичних ситуацій;
- підсумковий контроль – залік.

Форми оцінювання студентів:

Поточне оцінювання: оцінювання здійснюється впродовж семестру шляхом запровадження навчально-методичного інструментарію з використанням активних методів і технологій організації навчального процесу, зокрема: тестові завдання, задачі, доповіді, інші інтерактивні методи навчання.

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті, за результатами виконання самостійних завдань, а також передбачає оцінювання теоретичної підготовки студентів з кожної теми.

Семестрову кількість балів формують бали отримані в процесі теоретичного засвоєння матеріалу, практичних занять та самостійної роботи впродовж семестру за накопичувальною сумою від 0 до 100 балів за всіма видами робіт, передбачених з даної дисципліни за темами (в тому числі враховуються результати тематичного тестування), а також бали за підсумковий модульний контроль.

Підсумковий модульний контроль проводиться з метою визначення результатів за період теоретичного навчання студентів на останньому за розкладом занятті. Основною формою підсумкового модульного контролю є контрольна робота.

Оцінювання здійснюється за національною шкалою – «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» та за шкалою ECES.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за шкалою, що використовується у закладі вищої освіти та фахової передвищої освіти	Оцінка за національною шкалою
A	90-100	5 (відмінно)
B	80-89	4 (добре)
C	70-79	
D	60-69	3 (задовільно)
E	50-59	
FX	35-49	2 (незадовільно) з можливістю повторного складання
F	1-34	2 (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Розподіл балів з навчальної дисципліни

Поточний контроль		Загальна кількість балів
Модуль I	Модуль II	
50	50	100

Політика академічної доброчесності

Студент зобов'язаний ознайомитися з Положенням про забезпечення академічної доброчесності у ПВНЗ «Буковинський університет» та неухильно його дотримуватися. Текст документа розміщено у відкритому доступі на офіційному сайті університету. В освітньому процесі студент має виявляти дисциплінованість, ввічливість, доброзичливість, чесність і відповідальність.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилаючись на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної

інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації. Списування (копіювання тексту) під час виконання письмових робіт заборонені. Самостійні роботи у вигляді рефератів, доповідей, презентацій повинні мати коректні текстові посилання на використані інформаційні джерела. Дозволяється використання інструментів штучного інтелекту за умови дотримання принципів академічної доброчесності.

7. Рекомендована література

Нормативно правові акти

1. Кодекс законів про працю України : Закон України від 10 груд. 1971 р. № 322-VIII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08> (дата звернення: 25.08.2025).
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 7 груд. 1984 р. № 8073-X // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10> (дата звернення: 25.08.2025).
3. Конституція України : Закон України від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр> (дата звернення: 25.08.2025).
4. Кримінальний кодекс України : Закон України від 5 квіт. 2001 р. № 2341-III // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14> (дата звернення: 25.08.2025).
5. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13 квіт. 2012 р. № 4651-VI // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17> (дата звернення: 25.08.2025).
6. Про державну службу : Закон України від 10 груд. 2015 р. № 889-VIII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19> (дата звернення: 25.08.2025).
7. Сімейний кодекс України : Закон України від 10 січ. 2002 р. № 2947-III // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14> (дата звернення: 25.08.2025).
8. Цивільний кодекс України : Закон України від 16 січ. 2003 р. № 435-IV // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15> (дата звернення: 25.08.2025).
9. Цивільний процесуальний кодекс України : Закон України від 18 берез. 2004 р. № 1618-IV // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15> (дата звернення: 25.08.2025).

Основні джерела

1. Герц А. А., Кравчук С. Й. *Правознавство : навч. посіб.* – Хмельницький : ХУУП, 2021. – 280 с. – Режим доступу: <http://elar.khmn.edu.ua/handle/123456789/5688>
2. Гапотій В. Д., Слишик О. *Основи права / 2-ге вид. із змінами та доп.* – Мелітополь : Видавництво МДПУ ім. Б. Хмельницького, 2019. – 882 с. – Режим доступу: [http://eprints.mdpu.org.ua/id/eprint/4592/1/%D0%B2%D1%81%D1%8F%20%D0%BA%D0%BD%D0%B8%D0%B3%D0%B0%20%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%BE%20-%20%D0%B2%D0%B8%D0%B4%D0%B0%D0%B2%D0%BD%D0%B8%D1%86%D1%82%D0%B2%D0%BE%20\(1\).pdf](http://eprints.mdpu.org.ua/id/eprint/4592/1/%D0%B2%D1%81%D1%8F%20%D0%BA%D0%BD%D0%B8%D0%B3%D0%B0%20%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%BE%20-%20%D0%B2%D0%B8%D0%B4%D0%B0%D0%B2%D0%BD%D0%B8%D1%86%D1%82%D0%B2%D0%BE%20(1).pdf)
3. Кіріяк О. В., Пацурківський Ю. П., Гудима-Підвербецька М. М. *Цивільне право (загальна частина) : навч. посібник* – Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2021. – 304 с. – Режим доступу: https://archer.chnu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/1101/1/Civil%27ne_Pravo.pdf
4. Конституційне право України : Підручник. 11-е видання (перероблене та доповнене). – Ужгород : РІК-У, 2023. – 536 с. – Режим доступу: https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/51772/1/%D0%9A%D0%9F%D0%A3_2023_%D0%B4%D1%80%D1%83%D0%BA.pdf
5. Кримінальне право України: Загальна частина : навч. посібник для студентів, курсантів, аспірантів, докторантів, наук.-пед. працівників юрид. фак. закл. вищ. освіти. 2-ге вид., змінене та доповнене. – Львів, 2019. – 666 с. – Режим доступу: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/handle/1234567890/2744>
6. Кримінальне право України. Особлива частина : навчальний посібник / Попович О. В., Томаш Л. В., Латковський П. П., Бабій А. Ю. – Чернівці, 2022. – 319 с. – Режим доступу: <http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/18921/%D0%9A%D1%80%D0%B8%D0%BC%D1%96%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B5%20%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE>

%20%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B8.%20%D0%9E%D1%81%D0%BE%D0%B1%D0%BB%D0%B8%D0%B2%D0%B0%20%D1%87%D0%B0%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BD%D0%B0.pdf?sequence=1&isAllowed=y

7. Полонка І. А. *Детермінація правової поведінки: наукове розуміння теорії, чинників формування та тлумачення диференціації* : монографія – Чернівці : Місто, 2025. – 171 с.

8. Правознавство : підручник для студентів ВНЗ / Кол. авторів. – Черкаси, 2019. – 686 с. – Режим доступу: <http://eprints.cdu.edu.ua/1977/1/pravozn21.04.pdf>

9. Тополевський Р. Б., Федіна Н. В. *Теорія держави і права : навч. посібник* – Львів : ЛьвДУВС, 2020. – 268 с. – Режим доступу: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/3293/1/%d0%a2%d0%b5%d0%be%d1%80%d0%94%d0%b5%d1%80%d0%b6%d0%9f%d1%80%d0%b0%d0%b2%d0%b0-13-07-20.pdf>

10. Цивільне право (особлива частина) : навч. посібник / за заг. ред. Н. М. Процьків, В. М. Никифорака. – Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2021. – 304 с. – Режим доступу: <https://archer.chnu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/788/1/21%20%D0%A6%D0%B8%D0%B2%20%D0%BF%d1%80%20%D0%BE%d1%81.%d1%87.%20.pdf>

11. Трудове право України : підручник / за ред. проф. О. М. Ярошенко. – Харків : Вид-во, 2022. – 376 с. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/news/2022/07/27/Trudove.pravo.Ukrayiny.26.07.2022.pdf>

Інформаційні ресурси:

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>

2. Електронна бібліотека "Законодавство України" [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/>

3. Ліга:Закон – нормативно-правова база [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://ips.ligazakon.net/>

4. Наукова бібліотека Київського національного університету імені Т. Шевченка [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://library.univ.kiev.ua/>

5. Всеукраїнський юридичний портал "Юридична газета" [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://yur-gazeta.com/>

6. Право України – база даних законодавства та коментарів [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://pravo.ua/>

7. Науковий журнал "Вісник Національної академії правових наук України" [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://visnyk.naps.gov.ua/>

8. Scopus – міжнародна база даних наукових публікацій (з юридичного напрямку) [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.scopus.com/>

9. Web of Science – база даних міжнародних наукових публікацій [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.webofscience.com/>.